

УДК 338.24.021.8:330.1+330.3

С. М. ШКАРЛЕТ,
професор, доктор економічних наук,
ректор Чернігівського національного технологічного університету,
заслужений діяч науки і техніки України

ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ РЕГЕНЕРАЦІЇ УКРАЇНИ *

Систематизовано напрацювання теорії формування постіндустріальної економічної системи, які розкриті з урахуванням результатів реалізації сучасних моделей становлення інформаційної економіки на засадах використання положень геопросторової парадигми сталого розвитку. Визначено особливості запровадження у практику державного управління економікою західної та азійської моделей побудови економіки інформаційного типу.

Ключові слова: інформаційна економіка, інформаційно-комунікаційні технології, критерії та моделі формування економіки інформаційного типу.

S. M. SHKARLET,
Professor, Doctor Econ. Sci.,
Rector of Chernihiv National Technological University,
Honored Worker of Science and Technique of Ukraine

INFORMATIONAL ECONOMY AS THE BASIS FOR A SOCIO-ECONOMIC REGENERATION OF UKRAINE

The article systematizes developments of the theory of formation of a post-industrial economic system, which are shown with regard for results of the implementation of modern models of construction of an informational economy based on the use of positions of the geospatial paradigm of sustainable development. The features of the practical implementation of state's control over economies of the "western" and "Asian" models of building of an information-type economy are determined.

Keywords: informational economy, information-communication technologies, criteria and models of formation of an information-type economy.

Слід визнати, що ключові конституційні основи сучасної науково-технічної революції суттєво змінюють ступінь впливу когнітивно-інформаційних засад забезпечення сталого розвитку на процеси регенерації національної економічної системи. Відповідно, глобалізація та транснаціоналізація інноваційного виробництва, розбудова нового типу суспільних відносин у межах національного господарства (інформаційних відносин) і залучення до виробничо-господарських, техніко-технологічних та організаційно-економічних процесів науково-технічної інформації, а також фундаментальних і прикладних знань та інформаційного ресурсу вимагають ґрунтовного структурно-логічного розкриття та визначення ступеня взаємовпливу між економічним зростанням та інверсійними взаємозв'язками в межах системи державного регулювання української еко-

---

Шкарлет Сергій Миколайович (Shkarlet Sergii Mykolaiovych) – e-mail: shkarlet@ukr.net.

* Стаття публікується в авторській редакції.

номіки в контексті генерування наукових знань та їх запровадження у практику управління [1].

Поряд з тим вплив інформаційного виробництва на характер економічної динаміки вимагає розроблення цільових стратегій розвитку національного господарства за рахунок істотної технологічної модернізації реального сектору економіки України та врахування ролі довгих хвиль економічної кон'юнктури у техніко-економічній динамічності структурно-функціональних зрушень у межах як національної, так і регіональних соціально-економічних систем держави [2].

При цьому трансформація когнітивно-інформаційних основ ідентифікації руху знань у системі факторів суспільного виробництва до цільових орієнтирів загальноекономічного прискорення, на яку має негативний вплив перманентне нарощування суспільно-політичних, військово-економічних і соціальних загроз сталому розвитку нашої держави, висуває нові вимоги щодо формування самостійної складової сучасної економічної науки в контексті розбудови нової галузі економіки та управління національним господарством — економіки інформаційного типу (тобто тієї частини базової економічної науки, яка вивчає економічні закони та закономірності у сфері виробництва, генерування науково-технічної інформації та наукових знань). На нашу думку, першочерговим завданням цієї галузі академічної науки є спрямування соціально-економічного розвитку України в єдине поле сучасного поступу передових країн світу, що характеризується переходом від індустріального до постіндустріального (інформаційного) етапу, в основі якого лежить інноваційно-інформаційна макроекономічна модель розвитку. Проте, як відомо, забезпечити реалізацію на практиці останньої можна тільки в результаті вироблення, нагромадження, трансформації, поширення та освоєння матеріалізованих і нематеріалізованих знань — головної рушійної сили розвитку соціально-економічних систем на сучасному історичному етапі функціонування національного господарства в умовах ресурсних обмежень і акумулювання різної природи загроз і ризиків його збалансованого розвитку.

Дослідженню цих проблем як в Україні, так і у провідних державах світу приділяється дедалі більше уваги, причому у різних ракурсах системного пізнання: соціально-філософському [3; 4]; логіко-гносеологічному [5; 6]; філософсько-політичному [7; 8]; когнітивно-інформаційному [9; 10]. Продуктивність цінності когнітивно-інформаційних аспектів руху знань у межах суспільно-економічної складової українського соціуму та їхній вплив на економічну динаміку національного господарства є предметом аналізу багатьох українських учених-економістів і політологів [11; 12; 13]. Проте, позитивно оцінюючи результати науково-прикладних досліджень, все-таки слід визнати, що у цілому системне наукове осмислення багатоаспектності проблеми з'ясування своєрідності економічної регенерації України в умовах ресурсних обмежень перебуває тільки на початковому етапі.

Отже, визначення предмета й об'єкта економіки інформаційного виробництва за сучасних економічних відносин у межах держави, які складаються в процесі продукування, трансляції, переробки, автоматизації та інформатизації промислового виробництва й ущільнення зовнішньоекономічних зв'язків між державними утвореннями, вимагає раціоналізації обміну, розподілу та освоєння науково-технічної інформації, а також уточнення сутності й змісту домінант су-

часних концепцій забезпечення сталого розвитку України. Все це, на нашу думку, можна реалізувати тільки в результаті синхронного використання положень геопросторової парадигми та структурно-інформаційної теорії надійності складних систем, оцінених з урахуванням позиційної тріади властивостей (часу, простору та економічної динаміки), для формування й добору найдійовіших підойм державного регулювання загальноекономічної регенерації національної економіки. Результати інкорпорації цих заходів і технологій інформаційного типу до оптимальної для нашої держави макроекономічної моделі регенерації соціально-економічної системи дозволять Україні досягти визначених цільових орієнтирів сталого розвитку в умовах ресурсних обмежень і терміново перейти до побудови постіндустріальної економічної системи за надійного та збалансованого функціонування національного господарства.

Сучасні теоретико-концептуальні дослідження та розробки у площині розбудови економіки інформаційного типу репрезентують різноманітні трактування історико-генетичних форм до становлення та розвитку інформаційної економіки навіть у розвинутих країнах. Теоретичне обґрунтування процесів економічного інформаційного зростання та відтворення значно відстає від практичних потреб, що розвиваються швидкими темпами. При цьому важливо системно розкрити процеси інтерпретації науково-технічної інформації, вивчити досвід становлення інформаційної економіки та інформаційного суспільства у розвинутих країнах, щоб Україна не залишилась осторонь процесів глобалізації, беручи за головний орієнтир європейські стандарти, і, відповідно, могла вибудувати стратегію власного руху до перспективних точок загальноекономічного зростання в умовах масштабної регенерації реального сектору регіональної економіки.

Практичним зрізом визначення семантичних інформаційних зв'язків у межах національної економічної системи є становлення інформаційної економіки як у світовому масштабі, так і на локальному рівні.

Проте, визнавши теорію інформаційної економіки конститутивною парадигмою неокласичного пізнання масштабних проблем формування та перебігу замкненого циклу “наука – виробництво” як фундаментальної форми концентрації та освоєння системно-універсального потенціалу сталого розвитку держави, ми повинні усвідомити, що основні економічні дослідження слід проводити у її межах, з урахуванням імовірності використання ціннісної системи методологічних координат (час – простір – економічна динаміка), інваріантності розвитку національного господарства в умовах ресурсних обмежень і постійного посилення суспільно-політичних, військово-економічних і соціально-економічних проблем щодо забезпечення сталого розвитку України.

При цьому необхідно передбачити, що інтелектуальний потенціал українського соціуму можна репрезентувати як стратегічний ресурс вироблення, затвердження, розвитку та втілення у життя національної економічної моделі формування економіки інформаційного типу, яка є важливою передумовою для формалізації ефективного засобу структурно-динамічних трансформацій у межах національної соціально-економічної системи держави. Водночас генерування процесів системно-універсального функціонування (а в їх рамках – становлення управлінського, організаційного, інформаційно-методичного, наукового та кадрового потенціалів) сприятиме формуванню та розбудові шляхів і способів визначення оптимальної для України моделі економіки інформаційного виробниц-

тва в сучасних умовах функціонування на засадах реалізації положень когнітивного (інформаційно-технологічного) підходу до визначення складових успішної побудови системи опрацювання й використання матеріалізованих знань при їх квантизації та консолідації на пріоритетних напрямках промислового виробництва для України, на певному історичному етапі розвитку.

Інформатизація реального сектору економіки України за пріоритетними об'єктами локалізації зусиль забезпечить інформаційні потреби і підтримку соціально-економічної, науково-технічної, організаційно-економічної, суспільно-політичної, духовно-культурної та інших видів діяльності у сферах загальнодержавного значення [1; 3; 4]. Зокрема, це стосується відновлення та подальшого розвитку:

- наукомістких галузей промисловості та соціальної практики (телекомунікаційної інфраструктури, інформаційної індустрії, ринку знань, інформаційного менеджменту та системи зв'язку);

- мережі національних інформаційних ресурсів;

- конкурентоспроможних інформаційних технологій.

Тому, поряд із загальними рисами становлення інформаційної економіки на світовому рівні, національні та регіональні особливості еволюційного розвитку України впливатимуть на специфіку побудови економіки інформаційного типу. У цьому зв'язку нагальним завданням сучасних системних досліджень є визначення переліку відмінностей між основними моделями формування в державі інформаційної економіки. Оскільки процес становлення останньої проходить у різних країнах з неоднаковою інтенсивністю та особливостями їх формалізації, можна виділити дві моделі такого становлення: західну і азійську (табл.).

У західній моделі основна роль належить лібералізації ринку інформаційних супермасштабних магістралей та їх універсальному обслуговуванню за цільовими пріоритетами; в азійській — більше уваги приділяється перманентному вдосконаленню співробітництва держави з інформаційним ринком, а також спостерігається прагнення встановити щільніший взаємозв'язок між традиційними культурними цінностями та невідворотними соціально-економічними змінами.

Водночас у межах кожної з цих моделей при їх реалізації в окремих державах (див. табл.) існують свої відхилення від усталеного рішення, які багато в чому визначаються рівнем економічного, техніко-технологічного, суспільного та соціально-політичного розвитку того чи іншого соціуму. Таким чином, можна підтвердити, що національні та регіональні особливості функціонування економічної системи держав формують інформаційну економіку, впливають на специфіку її становлення та розвитку, що є важливим для подальшого дослідження цього процесу в українських реаліях. Проте у світі ще відсутні універсальні методи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як основи інформаційної економіки, які були б стопроцентно ефективними для всіх державних утворень. Тому кожна країна підходить до вирішення цього завдання і розбудови моделі економіки інформаційного типу з позицій власних геополітичних, економічних, соціальних та культурних інтересів.

Досвід як розвинутих країн, так і тих, які зробили за останні десятиліття пролив у загальноекономічному зростанні, переконує, що найбільшого успіху досягали ті, які при створенні власних стратегій економічного регулювання керувалися такими домінантами: реальне бачення цілей; стратегічне партнерство всіх за-

інтересованих сторін; політична воля до реалізації стратегії переходу до економіки інформаційного типу.

Отже, нарощування та активізація процесів інформатизації, комп'ютеризації та розвитку телекомунікацій у межах реального сектору національної економіки дозволять створити передумови для формування інформаційної економіки та інтеграції України у світове інформаційне співтовариство, що є ключовим напрямом державної економічної політики на шляху переходу українського суспільства до життєдіяльності в умовах ресурсних обмежень і постійного (протягом 2013–2014 рр.) посилення суспільно-політичних і військово-економічних загроз національному державотворенню.

**Формалізація сутності, змісту та особливостей реалізації
сучасних моделей розбудови економіки інформаційного типу
в окремих державах світу ***

Моделі	Базові властивості формування і запровадження в практику господарювання моделей розбудови економіки інформаційного типу
Західна модель інформаційної економіки: американо-європейський шлях забезпечення сталого розвитку державного утворення	<p>Узагальнює стратегії та програми індустріально розвинутих країн – США, Канади, Великобританії, Німеччини, Франції, країн Північної Європи. У рамках цієї моделі можна виокремити американо-англійську модель і модель континентальної Європи.</p> <p>Американо-англійську модель побудовано на загальній концепції соціально-економічного розвитку певної держави, яка передбачає превалювання приватного сектору над функціями держави в усіх напрямках розбудови суспільства та економічної системи. Відомими є американський вплив на комунікаційні технології та формування архітектури інформаційної сфери, які є відчутними і у процесах глобалізації, міжнародній політиці та світовій економіці. Ця модель передбачає інтенсивний розвиток електронних комунікацій для встановлення соціальних, політичних і культурних зв'язків. Проблема розвитку універсальних послуг має важливе значення у програмах інформаційного суспільства США та Великобританії, вона вирішується за допомогою стратегії поліпшення якості інформаційних послуг, соціальної орієнтації держави. Специфічною рисою американо-англійської моделі інформаційної економіки є вплив чинного законодавства на розвиток перспективних галузей економіки, права інтелектуальної власності, соціального захисту населення.</p> <p>Європейська модель інформаційної економіки вирізняється стратегією європейської інтеграції; визначенням пріоритетності “об'єднаної Європи”; пошуками рівноваги між контролем з боку держави та стихією ринку; динамічним поєднанням державних інтересів і прагнень приватного та корпоративного бізнесу з урахуванням того, що роль кожного з них може змінюватись у часі та просторі. Характерними рисами європейської моделі виступають варіативність і політична спрямованість економічних програм побудови інформаційної економіки для різних країн. Вони зумовлені новою європейською геополітикою, становленням інформаційної (інтелектуальної) економіки, різними можливостями постіндустріального розвитку. Водночас у межах європейської моделі можна виокремити західноєвропейську, скандинавську, центральноєвропейську, східноєвропейську стратегії соціально-економічного розвитку держави</p>

Закінчення таблиці

<p>Азійська модель інформаційної економіки та її варіанти в межах окремих держав</p>	<p>Реалізує ідеологічну доктрину країн, які належать до Азіатсько-Тихоокеанського макроекономічного регіону, побудовану на філософських принципах конфуціанства, діяльності держави з використанням чітких інституціональних засад ієрархічного функціонування загальноекономічної системи при альтернативному соціально-економічному розвитку певного регіону на противагу західним моделям формування економіки інформаційного типу (за рахунок утвердження власних ціннісних орієнтацій, об'єктивного зв'язку між культурними традиціями: освіта, виробнича дисципліна, відданість корпорації, довіра, сімейна гармонія в контексті забезпечення цільових соціально-економічних трансформацій).</p> <p>Японська модель інформаційної економіки спрямована на вдосконалення системи корпоративного управління усіма секторами економіки за принципом ієрархічної піраміди, в основі якої лежить тріада концептуальних положень: вдячність, відповідальність, гармонія. Ці принципи репрезентують взаєморозуміння та взаємодопомогу вищого і нижчого рівнів стратегічного управління, що дозволяє використовувати пріоритетний розвиток інформаційних технологій і впровадження інформаційних послуг у різних сферах забезпечення життєдіяльності країни в контексті розбудови "суспільства достатку" (комп'ютерна утопія). За результатами аналізу японських експериментальних моделей інформаційної економіки визначальними інструментальними технологіями можна визнати модельні рішення "Тама KKIC" і "XI-OBIC".</p> <p>У рамках азійської моделі розвинуто механізми реалізації індійської системи, яка головним пріоритетом побудови інформаційної економіки передбачає розвиток внутрішніх людських ресурсів і кадрового потенціалу. Індія, володіючи масштабним науково-технічним потенціалом і ефективною законодавчою системою, вимагає обережності та послідовності при реалізації управлінських рішень з опорою на національні культурні традиції. З урахуванням цього проголошено активну політику реформування уряду, спрямовану на забезпечення суспільства універсальним доступом до інформаційно-технологічних ресурсів (за державної підтримки створено сучасну індустрію програмного забезпечення, що становить понад 1/5 індійського експорту).</p> <p>В основу формування інформаційної економіки Китаю покладено реалізацію моделі економічної співпраці держави та ринку (цільові інвестиції у сферу науково-технічних розробок вже приносять свої результати та у майбутньому обіцяють перетворити раніше технічно відсталу країну на один із світових центрів нових технологій. Насамперед, ідеться про сектор телекомунікацій, що займає 2-ге місце у світі за розміром комунікаційних мереж).</p> <p>Младоазійська модель є стратегією формування інноваційної економіки у макроекономічному регіоні Східної та Південно-Східної Азії – епіцентрі індустріального та інформаційного розвитку, до якого належать Південна Корея, Тайвань, Сінгапур і Гонконг, а в останні роки – Таїланд, Малайзія та В'єтнам. Вона є трансформованою японською ідеєю, успіх якої формалізується за умови підтримання стабільності макроекономічного та політичного середовища і більш тісного співробітництва держави з приватним капіталом. Уряди приймають рішення щодо пріоритетних інвестицій приватного сектору в інформаційну сферу, стимулюють створення матеріальної, регіональної та соціальної інфраструктур (тобто у цьому випадку порушується фундаментальний принцип невтручання держави у ринкові відносини). Державний контроль, його форми та методи можуть бути різними, але дилема "держава – ринок" виступає як соціально-політичний, а не виключно економічний паритет, на основі якого відтворюється політичне й економічне співробітництво держави та приватного сектору</p>
--	---

* Узагальнено та систематизовано автором.

Протягом останніх п'яти років в Україні сформувалися такі фактори соціально-економічного, науково-технічного, управлінського та культурного розвитку національного господарства, які можна розглядати як певного рівня організаційно-економічні передумови для переходу до інформаційної економіки. Україна поки що має один з найвищих у світі індексів освіти (97%), що створює масштабні потенціально-факторні можливості; відповідний ринок телекомунікацій, інформаційних технологій, продуктів і послуг; певну інтегрованість у світове політичне й економічне співтовариство та інкорпорованість у зовнішній світ через глобальні канали зв'язку. Отже, основними умовами переходу України до інформаційної економіки слід вважати:

- формування Загальнодержавної програми переходу України до економіки інформаційного типу;

- розробку Концепції нормативно-правового забезпечення трансформації національної економічної системи, яка може бути основою державного впливу на цей процес (її положення повинні визначити основні напрями вдосконалення системи інформаційного законодавства);

- визнання пріоритетного розвитку існуючих і доцільності створення нових спеціалізованих мережевих структур і технологій, які б відповідали вимогам часу та міжнародним стандартам у контексті розбудови нових галузей соціальної практики (інформаційної індустрії, ринку знань і проривних технологій, інформаційного менеджменту);

- розбудову дійового механізму забезпечення загальнодержавної інформаційної підтримки процесу трансформації національного господарства за переходу до інформаційного типу;

- визначення об'єктів локалізації зусиль регіональних корелянтів, які опікуються питаннями забезпечення національної безпеки, для досягнення надійності та збалансованості функціонування реального сектору економіки.

Таким чином, можна зробити висновок, що стратегія формування інформаційної економіки в Україні може бути реалізована за умови співпраці та взаємної координації дій всіх суспільних секторів національного господарства (система державного управління має відігравати координуючу роль; бізнес-структури — надавати фінансову підтримку; громадськість — ініціювати цілеспрямоване зростання).

Саме такий підхід не тільки прийнятий державами, в яких сьогодні успішно розвиваються інформаційно-комунікаційні технології, але й закріплений у ряді міжнародних документів, зокрема, у Декларації принципів та Плані дій, ухвалених на Всесвітньому саміті з питань інформаційного суспільства (2003 р.), підписаних та імplementованих Україною (2004 р.). Оскільки прорив та інкорпорація в інформаційне глобальне середовище у нас відбуваються за двома взаємовиключними напрямками (в умовах ресурсних обмежень і нарощування різних за природою загроз українському державотворенню; прискореної автоматизації, роботизації та комп'ютеризації у провідних країнах світу), вони призводять до докорінних трансформацій соціально-економічних структур, які вимагають нагальної розбудови організаційно-економічної системи забезпечення переходу кадрового потенціалу в інформаційну галузь діяльності та сферу системно-універсальних послуг.

Водночас слід визнати, що інформаційно-комунікаційні технології — це не просто технічні засоби, пов'язані з інформатизацією, інтелектуалізацією або комп'ютеризацією виробництва, а насамперед — управлінський інструментарій про-

цесного типу, що використовується для глобального поділу чи перерозподілу ідей, капіталів і праці. Це і визначатиме можливість не тільки використання базових положень геопросторової парадигми в контексті подальшого розвитку глобалізованого світу, але й генерування в межах національної економіки системних ознак для формування її інформаційного типу. Також стрімко розвивається нова інтелектуальна технологія, завдяки чому стало можливим математичне моделювання, що дозволяє розробляти сценарії, застосовувати систематичний аналіз і здійснювати управлінські розробки для виявлення оптимальних способів вирішення інженерних, економічних і соціальних проблем. Отже, зробимо висновок, що саме завдяки інформаційно-комунікаційним і системно-універсальним технологіям можливими є:

- поширення ідей науково-технічної революції, новітніх технологій, вільне переміщення фінансового капіталу та стрімке нарощування "гуманітарного капіталу";
- відтворення відкритості та транспарентності політичних і соціальних інститутів за рахунок доступу до різноманітної інформації;
- формування сучасного універсального та багатофункціонального управлінського інструментарію з економічного регулювання розвитку чи регенерації пріоритетних видів економічної діяльності (базових галузей і виробництв) в Україні і, відповідно, українського соціуму в глобалізованому світі.

Список використаної літератури

1. *Шкарлет С.М.* Інкорпорація домінант інформаційної економіки до механізму забезпечення сталого розвитку держави // Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. — 2014. — Т. 1. — № 13 (02). — С. 45–53.
2. *Алимов О.М., Демешок О.О.* Ідентифікація базових компонент системи управління потенціалом сталого розвитку / Економіка природокористування і охорони довкілля : зб. наук. праць. — К. : ДУ "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України", 2013. — С. 5–13.
3. *Кушнерець В.І.* Знання як стратегічний ресурс соціальних трансформацій : моногр. — К. : Знання України, 2002. — 248 с.
4. *Скалацький В.М.* Інформаційне суспільство: нові тенденції розвитку // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — Серія : Філософія. Політологія. — 2004. — № 69. — С. 81–84.
5. *Смолянук В.Ф.* Десуверенізація та економічна безпека України: динаміка взаємозалежності / Державна політика забезпечення національної безпеки України: актуальні проблеми та шляхи їх розв'язання : матер. круглого столу. — К. : НАДУ при Президентіві України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://nationalsecurity.org.ua/2013/04/10/kruglijj-stil-19-02-2013-derzhavna-politika-zabezpechennya-nacionalno%D1%97bezpeki-ukra%D1%97ni-aktualni-problemi-ta-shlyakhi-%D1%97kh-rozvyazannya/>.
6. *Полтерович В.М.* Элементы теории экономических реформ : моногр. — М. : Экономика, 2007. — 242 с.
7. *Бжезинський З.* Велика шахівниця. Америка: її провідна роль та геостратегічні орієнтири // Всесвіт. — 2001. — № 2. — С. 132–140.
8. *Перепелиця Г.Д.* Виклики зовнішньополітичного і економічного оточення в умовах без'ядерного статусу: тенденція до відновлення геополітичного суперництва між НАТО та Росією // Військо України. — 2005. — № 11–12. — С. 30–34.

9. Данилишин Б.М., Микитенко В.В. Феноменологічні альтернативи економічного зростання України : моногр. — У 2 т. — Т. 1. — К. : РВПС України НАН України; Нічлава, 2008. — 336 с.

10. Гребенюк О.В., Микитенко В.В. Захист інформаційно-методичної бази даних суб'єктів господарювання та напрями підвищення рівня інформаційної безпеки // Вісник економічної науки України. — 2010. — № 2 (18). — С. 79–82.

11. Чухно А. Інституціональна архітектура та інституціональна динаміка розвитку // Економіка України. — 2008. — № 7. — С. 137–143.

12. Данилишин Б.М., Микитенко В.В. Макросистемна еволюція української економіки : моногр. — У 2 т. — Т. 2. — К. : РВПС України НАН України; Нічлава, 2008. — 210 с.

13. Пінчук Є.А. Загроза перетворення на глобальну інтелектуальну периферію: пошук стратегії подолання і розбудови інформаційної економіки // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — Серія : Філософія. Політологія. — 2010. — Вип. 98. — С. 15–18.

References

1. Shkarlet S.M. *Inkorporatsiya dominant informatsiinoi ekonomiky do mekhanizmu zabezpechennya stalogo rozvytku derzhavy* [The incorporation of dominants of an informational economy to the mechanism of support of state's sustainable development]. *Sotsial'no-Ekonom. Rozv. Regioniv v Kont. Mizhnar. Integr. — Socio-Econ. Devel. Reg. Cont. Int. Integr.*, 2014, Vol. 1, No. 13 (02), pp. 45–53 [in Ukrainian].

2. Alymov O.M., Demeshok O.O. *Identyfikatsiya bazovykh komponent systemy upravlinnya potentsialom stalogo rozvytku, v: Ekonomika Pryrodokorystuvannya i Okhorony Dovkillya* [Identification of basic components of a system controlling the sustainable development potential, in: The Economy of Nature Management and Environment Protection]. Kyiv, Institute of Economy of Nature Management and Sustainable Development of the NASU, 2013, pp. 5–13 [in Ukrainian].

3. Kushnerets' V.I. *Znannya yak Strategichnyi Resurs Sotsial'nykh Transformatsii* [Knowledge as a Strategic Resource of Social Transformations]. Kyiv, Znannya Ukrainy, 2002 [in Ukrainian].

4. Skalats'kyi V.M. *Informatsiine suspil'stvo: novi tendentsii rozvytku* [Informational society: new tendencies of its development]. *Visnyk Kyiv. Nats. Univ. im. T. Shevchenka. Ser. Fil. Polit. — Bull. of T. Shevchenko Kyiv Nat. Univ. Ser. Phil. Polit.*, 2004, No. 69, pp. 81–84 [in Ukrainian].

5. Smolyanyuk V.F. *Desuverenizatsiya ta ekonomichna bezpeka Ukrainy: dynamika vzaemozalezhnosti, v: Derzhavna Polityka Zabezpechennya Natsional'noi Bezpeky Ukrainy: Aktual'ni Problemy ta Shlyakhy Ikh Pozv'yazannya* [The sovereignty deprivation and Ukraine's economic safety: dynamics of the mutual dependence, in: Materials of the Round Table “State's Policy Ensuring Ukraine's National Safety: Urgent Problems and Ways of Their Solution,” Kiev, 19.02.2013]. Kyiv, NAPA at President of Ukraine, 2013, available at: <http://nationalecurity.org.ua/2013/04/10/krugliij-stil-19-02-2013-derzhavna-polityka-zabezpechennya-nacionalno%D1%97bezpeki-ukra%D1%97ni-aktualni-problemi-ta-shlyakhi-%D1%97kh-rozvyazannya/> [in Ukrainian].

6. Polterovich V.M. *Elementy Teorii Ekonomicheskikh Reform* [Elements of the Theory of Economic Reforms]. Moscow, Ekonomika, 2007 [in Russian].

7. Brzezinski Z. *Velyka shakhivnytsya. Ameryka: ii providna rol' ta geostrategichni orientyry* [The grand chessboard. American primacy and its geostrategic imperatives]. *Vsesvit – World*, 2001, No. 2, pp. 132–140 [in Ukrainian].

8. Perepelytsya G.D. *Vyklyky zovnishn'opolitychnogo i ekonomichnogo otocennya v umovakh bez'yadernogo statusu: tendentsiya do vidnovlennya geopolitychnogo supernytstva mizh NATO ta Rosieyu* [Challenges of the foreign politic and economic environment under conditions of the nuclear-free status: the tendency to the renewal of the geopolitical rivalry between the NATO and Russia]. *Viis'ko Ukrainy – Ukraine's Arm Forces*, 2005, No. 11–12, pp. 30–34 [in Ukrainian].

9. Danylyshyn B.M., Mykytenko V.V. *Fenomenologichni Al'ternatyvy Ekonomichnogo Zrostannya Ukrainy, u 2 t., t. 1* [Phenomenological Alternatives of Ukraine's Economic Growth, in 2 Vols., Vol. 1]. Kyiv, CSPFU of the NAS of Ukraine; Nichlava, 2008 [in Ukrainian].

10. Hrebenyuk O.V., Mykytenko V.V. *Zakhyst informatsiino-metodychnoi bazy danykh sub'ektiv gospodaryuvannya ta napryamy pidvyshchennya rivnya informatsiinoi bezpeky* [Protection of the information-methodical database of economic entities and the directions of enhancement of the informational safety level]. *Visnyk Ekon. Nauky Ukrainy – Bull. of Ukraine's Econ. Sci.*, 2010, No. 2 (18), pp. 79–82 [in Ukrainian].

11. Chukhno A. *Instytutsional'na arkhitektonika ta instytutsional'na dynamika rozvytku* [Institutional architectonics and institutional development dynamics]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 2008, No. 7, pp. 137–143 [in Ukrainian].

12. Danylyshyn B.M., Mykytenko V.V. *Makrosystemna Evolyutsiya Ukrain's'koi Ekonomiky, u 2 t., t. 2* [The Macrosystemic Evolution of Ukraine's Economy, in 2 Vols., Vol. 2]. Kyiv, CSPFU of the NAS of Ukraine; Nichlava, 2008 [in Ukrainian].

13. Pinchuk E.A. *Zagroza peretvorennya na global'nu intelektual'nu peryferiyu: poshuk strategii podolannya i rozbudovy informatsiinoi ekonomiky* [The thread of the transformation into a global intellectual periphery: search for a strategy of its overcoming and the formation of an informational economy]. *Visnyk Kyiv. Nats. Univ. im. T. Shevchenka. Ser. Fil. Polit. – Bull. of T. Shevchenko Kyiv Nat. Univ. Ser. Phil. Polit.*, 2010, Issue 98, pp. 15–18 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21 жовтня 2014 р.
